

U budućem kineskom rudniku bakra i zlata Čukari Peki planirano je zapošljavanje 1205 radnika, ali će ovaj rudnik imati i negativne efekte koji će za posledicu imati zagađenje životne sredine, ocenjuje se u studiji o proceni uticaja na životnu sredinu koja je na javnoj raspravi i javnom uvidu na sajtu Ministarstva zaštite životne sredine.

U studiji se navodi da kompanija Rakita Explorataion čiji je krajnji vlasnik kineska kompanija Zijin Mining Grupa, planira da otvori rudnik bakra podzemne eksploatacije Čukaru Peki, sa svim pratećim objektima za preradu i transport rude i odlaganje jalovišta. Zijin je vlasnik i obližnjeg Rudarsko-topioničarskog basena Bor (RTB Bor).

Ležište bakra i zlata Čukaru Peki nalazi se u istočnoj Srbiji, pet kilometara južno od Bora. Procenjena količina rude u Gornjoj zoni ležišta iznosi 46,15 Mt, sa srednjim sadržajem bakra u rudi 2,71% i prosečnim sadržajem zlata od 1,7 g/t.

Rudnik će pokrivati površinu od oko 1.014,99 ha zemljišta, a planira se kupovina dodatnih 243 ha. Osam domaćinstva, sa 23 člana, bila su ili će biti fizički raseljena.

Negativni efekti u svim fazama eksploatacije rudnika koji će se javiti u manjoj ili većoj meri su trajno uništavanje zemljišta nakon formiranja jalovišta, promena pejzaža i uništavanje ekosistema na površini iznad ležišta, emisija prašine i gasova, uticaj rudarskog otpada na tle i podzemne i površinske vode.

Autori Studije iz Instituta za metalurgiju i rudarstvo Bor, izračunali su da će prosečan proticaj Borske reke biti umanjen za oko 8 l/s, a Brestovačke reke za oko 2 l/s u celokupnom periodu rada rudnika. Najveće smanjenje proticaja se očekuje kod potoka Kusak i Kalinik. U gornjem delu sliva potoka Grčava biće formirana jalovišta, dok u donjem delu toka može doći do smanjenja proticaja. Izgradnja jalovišta će dovesti do gubitka 2 km Grčave u čijem gornjem delu sliva će biti formirana jalovišta, 2,8 km staništa pritoka koje su povezane sa Grčavom i indirektan gubitak staništa nizvodno.

Gubitak staništa nizvodno može da se proširi na još 1,5 km do ušća sa Borskom rekam. Ovo će dovesti do ukupnog gubitka od 6,3 km staništa. Direktan gubitak staništa će biti trajan. Procenjuje se da će se protoci u površinskim tokovima vratiti na početno (nulto) stanje 30-40 godina nakon zatvaranja rudnika.

Kako bi se sprečilo širenje prašine prilikom prerade rude, predviđeno je postavljanje odgovarajućih uređaja za uklanjanje prašine u ovom postrojenju.

Realizacije projekta će dovesti do promene namene zemljišta iz dominantno poljoprivrednog u rudarsko, što će imati uticaja na to da stanište oko 300 hektara staništa biće izmenjeno. Ono što je važno za lokalno stanovništvo, u studiji se podvlači da je vlasnik ležišta, kineska kompanija Zijin odustala od prethodno planirane metode otkopavanja "podetažnog zarušavanja" koja je ekološki vrlo štetna.

Kako se navodi, odabrane su druge dve metode otkopavanja Gornje zone ležišta Čukaru Peki, i to metoda otkopavanja u horizontalnim pojasima sa zapunjavanjem otkopanog prostora i kombinovana metoda.

Navodi se i da je pre godinu dana narodni poslanik iz Bora i nekadašnji inženjer u RTB Bor (prim. novinara) Branislav Mihajlović uputio ministarstvu zaštite životne sredine dopis u kojem upozorava na ekološke opasnosti po lokalno stanovništvo ukoliko kineska kompanija ostane pri metodi otkopavanja "podetažnog zarušavanja".

"Primena ove metode otkopavanja izaziva zarušavanje površine terena iznad zone otkopavanja u velikom obimu, kako po zahvaćenoj površini terena, tako i po dubini. Te promene su trajnog karaktera i ne mogu se sanirati", napisao je Mihajlović resornom ministarstvu.

Piše i da su tokom planiranja projekta obavljene razgovori sa lokalnim stanovništvom koje je reklo da razume važnost rudarstva za ekonomiju regiona, ali je potrebno staviti veći naglasak na zaštitu životne sredine. Meštani sela Oštrelj i Slatina ukazali su na loš kvalitet vazduha, zagađenje zemljišta i zdravstvene probleme u proteklom periodu kao posledice obližnjeg RTB Bora.

Stanovništvo se plaši sličnih ekoloških i zdravstvenih problema povezanih s predloženim novim rudarskim projektima kao što je Čukaru Peki. Oni su se požalili i da nemaju dovoljno informacija o budućem rudniku zvo čega je preporučeno bolje informisanje lokalnog stanovništva tokom svih faza razvoja rudnika.

Izvor: novaekonomija.rs